

Lehdistötiedote

Luxemburg, 24. kesäkuuta 2021

Maidontuottajille Venäjän tuontikiellon jälkeen osoitettua EU:n tukea ei ole kohdennettu riittävän hyvin

Euroopan unioni toteutti laajamittaisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena oli tukea maataloustuottajia maitomarkkinoilla vuosina 2014–2016 ilmenneiden markkinahäiriöiden aikana. EU reagoi nopeasti Venäjän maitotuotteille asettamaan tuontikieltoon. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa todetaan kuitenkin, että tuottajien tosiasiallisia tarpeita ei arvioitu riittävässä määrin eikä myönnettyä tukea kohdennettu tarpeeksi hyvin. EU pyrki hyödyntämään vuosien 2014–2016 markkinahäiriöistä saamiaan kokemuksia voidakseen hallita paremmin mahdollisia tulevia maitoalan kriisejä.

Joidenkin EU:n jäsenvaltioiden maataloustuottajat lisäsivät 2010-luvun alussa huomattavasti maidontuotantoaan ja hyödynsivät siten hintojen nousua, joka saavutti huippunsa vuoden 2014 alussa. Venäjän federaatio kielsi elokuussa 2014 maitotuotteiden tuonnin EU:n jäsenvaltioista vastalauseena EU:n Venäjän vastaisille Ukraina-pakotteille. Samaan aikaan EU:sta Kiinaan kohdistuvan viennin kasvu hidastui. Kaikki nämä tekijät johtivat kysynnän ja tarjonnan väliseen epätasapainoon, joka koski koko alaa vuoden 2016 puoliväliin saakka. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka (YMP) tarjoaa mekanismeja tällaisten tilanteiden lieventämiseen. Mekanismeja ovat esimerkiksi maataloustuottajien tulojen vakauttamiseen tarkoitettut suorat tuet sekä turvaverkoksi kutsutut markkinoiden interventiotoimenpiteet, joiden avulla tuotannon ylijäämät poistetaan väliaikaisesti markkinoilta hintojen tukemiseksi. Lisäksi käytössä on poikkeustoimenpiteitä, joiden avulla pyritään torjumaan markkinahäiriöitä.

“Maidontuotanto muodostaa merkittävän osan EU:n maataloustuotannosta, ja Euroopan komissio ryhtyikin jäsenvaltioiden kanssa tiettyihin toimiin, joiden tarkoituksena oli ohjata maataloustuottajille tulotukea vuosien 2014–2016 markkinahäiriöiden aikana”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Nikolaos Milionis. “Komission on kuitenkin varauduttava vastaamaan tehokkaammin alan mahdollisiin tuleviin kriiseihin.”

Tarkastajat toteavat, että Euroopan komissio reagoi nopeasti Venäjän tuontikieltoon. Komissio arvioi voin, juuston ja muiden maitotuotteiden osalta ilmenneiden tappioiden volyymin ja

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

käynnisti jo vuoden 2014 lopussa ensimmäisen taloudellisen poikkeustukipaketin. Tukipaketti oli tarkoitettu maataloustuottajille Baltian maissa ja Suomessa, joihin Venäjän tuontikielto vaikutti eniten. Tarkastajat panevat kuitenkin myös merkille, että kesti kauemmin, ennen kuin komissio kohdensi toimia taustalla vaikuttavaan markkinoiden epätasapainoon. Komissio osoitti noin 390 miljoonaa euroa EU:n varoja tuotannon vapaaehtoiseen vähentämiseen. Tuki oli saatavilla kaikkialla EU:ssa. Monet maataloustuottajat olivat kuitenkin jo vähentäneet maidontuotantoaan ennen näiden tukitoimenpiteiden täytäntöönpanoa. Syynä tähän olivat historiallisen alhaiset hinnat.

Suorilla tuilla on tuloja vakauttava vaikutus, mutta äkillinen hintojen lasku saattaa kuitenkin aiheuttaa kassavirtaongelmia maidontuottajille. Suorien tukien osuus maitotilojen tuloista oli noin 35 prosenttia vuosina 2015 ja 2016. Komissio yritti ratkaista tämän ongelman, mutta se ei arvioinut maitotilojen kassavirtaongelmien laajuutta. Tarkastajat havaitsivat, että määrärahojen jakamista ohjasi käytännössä pitkälti se, kuinka paljon varoja oli käytettävissä, eikä niinkään se, mitkä olivat tosiasialliset tarpeet. Jäsenvaltiot suosivat helposti toteutettavia poikkeustoimenpiteitä ja valitsivat varojen laajan jakamisen eivätkä juurikaan kohdentaneet tukea.

Komissio harkitsi ”maatalousalan kriisivaraukseen” turvautumista vuosien 2014–2016 poikkeustoimenpiteiden rahoittamista varten. Lopulta se ei kuitenkaan käyttänyt varausta. Komissio pyrki hyödyntämään kertyneitä kokemuksia siten, että sillä olisi paremmat valmiudet torjua esimerkiksi pandemiasta aiheutuvia tulevia kriisejä. Komissio on ehdottanut muun muassa, että kriisivarauksen asemaa ja potentiaalista vaikutusta tehostetaan kauden 2021–2027 YMP:n yhteydessä lisäämällä varauksen joustavuutta. Tarkastajat toteavat, että komissio ei ole arvioinut riittävässä määrin jäsenvaltioiden toteuttamien järjestelyjen vaikutuksia. Arvioinnin suorittaminen voisi kuitenkin parantaa huomattavasti valmiuksia mahdollisten tulevien markkinahäiriöiden torjuntaan.

Taustaa

Lehmänmaidon tuotanto muodostaa rahamääräisesti mitattuna EU:n maatalousalan suurimman osa-alueen (59,3 miljardia euroa vuonna 2019). Sen osuus maataloustuotannosta on noin 14 prosenttia. Saksa, Ranska, Alankomaat, Puola, Italia ja Irlanti lukeutuvat EU:n suurimpiin maidontuottajamaihin. EU:ssa sovellettiin vuosina 1984–2015 maitokiintiöitä, joilla pyrittiin rajoittamaan maidon kokonaistuotantoa EU:ssa. Jäsenvaltioiden kokonaiskiintiöt kasvoivat asteittain vuodesta 2009 lähtien, kunnes järjestelmä lakkautettiin vuonna 2015.

Tilintarkastustuomioistuin raportoi joulukuussa 2019 [poikkeustoimenpiteiden käytöstä viljelijöiden tulojen vakauttamiseksi hedelmä- ja vihannesalalla](#). Tänäään julkaistavassa kertomuksessa keskitytään EU:n maidontuottajiin.

Erityiskertomus 11/2021 *Poikkeuksellinen tuki EU:n maidontuottajille vuosina 2014–2016 – Tulevaa tehokkuutta voidaan parantaa* on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetyistä suosituksista pannaan täytäntöön.

Lehdistö – yhteydenotot

ECA press office: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 553 547